

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Ivana Frívaldská

Občianska participácia netradične na hodinách občianskej náuky

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Žilina
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Ivana Frivaldská

Kontakt na autora: Pedagogická a sociálna akadémia, SNP 509/116, 039 01 Turčianske Teplice
frivaldska@centrum.sk

Názov OPS/OSO: Občianska participácia netradične na hodinách občianskej náuky

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2015
XIII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Ing. Dagmar Stančíková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

projekt, projektové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, problémové vyučovanie, občianska participácia, žiadosť o informácie, petícia, protestné zhromaždenie, sťažnosť, voľby do NR SR.

Anotácia

Osvedčená pedagogická skúsenosť rozoberá jednu z moderných koncepcií vyučovania – projektové vyučovanie. Práca je rozdelená na tri kapitoly. V prvej kapitole sa venujem projektovému vyučovaniu, jeho pozitívam ale aj negatívam a načrtávam ďalšie nové inovatívne metódy a organizačné formy, ktoré som v projektovom vyučovaní uplatnila. Obsahom druhej kapitoly je opis realizácie môjho projektu. Projekt som realizovala v priebehu 3 dní, kedy mali študenti možnosť novými, inovatívnymi metódami oboznámiť sa a zažiť si rôzne spôsoby vlastnej participácie na veciach verejných. Tretia kapitola je venovaná vyhodnoteniu dotazníka a krátkemu pohľadu späť.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Ľudské práva v edukačnom procese
Výchova k ľudským právam v škole

38/2010 – KV
100/2010 – KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ.....	7
1.1 Projektové vyučovanie.....	7
1.2. Klady a zápory projektového vyučovania.....	8
1.2.1 Klady projektového vyučovania.....	8
1.2.2 Nedostatky projektového vyučovania.....	9
1.3 Ďalšie metódy a organizačné formy využiteľné v projektoch.....	9
2 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE	13
2.1 Hlavný cieľ.....	13
2.2 Čiastkové ciele.....	13
2.3 Prvý deň projektu	14
2.4 Druhý deň projektu	16
2.5 Tretí deň projektu.....	19
3 Zhrnutie záverov z projektového vyučovania.....	21
ZÁVER	22
ZOZNAM PRÍLOH	24

ÚVOD

Dnes, keď školstvo prechádza zásadnými zmenami, reformami, všetci pedagogickí pracovníci sa zamýšľajú nad skvalitnením výchovy a vzdelávania. Uvažujeme o možnostiach, ako pracovať efektívne z hľadiska výkonov i z hľadiska emocionálneho prežívania. Humanistické koncepcie výchovy za rovnako dôležité považujú rozvíjanie kognitívnej, ako i nonkognitívnej stránky osobnosti človeka. Z rôznych pedagogických a psychologických výskumov posledného obdobia viem, že žiaci majú získať viac ako len povrchné vedomosti, potrebujú a mali by byť viac zapojení do vzdelávania, byť v kontakte s ostatnými spolužiakmi, vytvárať si vlastné závery na základe vlastnej skúsenosti. Teda nemajú zostať len pasívnymi prijímateľmi nových informácií z kníh alebo od učiteľa.

Prevratné zmeny v rôznych rezortoch spoločenského, kultúrneho i hospodárskeho života spoločnosti stavajú pred nás nové úlohy a výzvy. Na zmeny nie sme dostatočne pripravení, ale musíme ich vedieť zvládnuť a prekonať. Aby bol mladý človek úspešný pri zvládaní a prispôsobovaní sa týmto zmenám, aby napredoval a bol schopný správne reagovať na podnety okolia, mal by sa vyznačovať aktivitou, kladným vzťahom k práci, zvedavosťou, záujmom o veci verejné.

Práve vzbudenie záujmu o veci verejné je základom mojej práce. Cieľom práce je vzbudiť záujem mladých ľudí o spoločnosť, o jej dianie cez poznanie svojich práv a možností. Mojim zámerom je priblížiť mladým ľuďom problematiku občianskej participácie ako nástroja aktívnej spoluúčasti mladých na rozhodovaní o veciach verejných. Chcem inšpirovať mladých ľudí k tomu, aby sa stali aktívnymi občanmi, zúčastňovali sa verejného života a spolupodielali sa na tvorbe a ovplyvňovaní rozhodnutí, ktoré sa ich bezprostredne týkajú.

Vo všeobecnosti prevláda názor, že úroveň výchovy a vzdelávania je podmienená hlavne kvalitou osobnosti učiteľa, jeho odbornou pripravenosťou. To nás pedagógov núti intenzívne sa vzdelávať, obetovať časť svojho voľného času nielen na prípravu na nasledujúci deň, ale aj na vzdelávanie. Používanie nových metód a techník, didaktická technika a nové možnosti, ktoré otvoril ŠVP učiteľom a iniciatíva učiteľov sú zárukou posunu vzdelávania na kvalitatívne vyššiu úroveň.

Nie všetky cesty sú však bez ťažkostí. Niekedy musíme ísť potme, kým sa dostaneme ku svetlu. Ale proces samotný nás robí trochu múdrejšími. Múdrosť nepochádza z času alebo veku, ale z prežívania ťažkostí, učenia sa z chýb a zo skúseností. Nerovnováha, ktorú vytvárajú nové skúsenosti, je v najpravdivejšom zmysle učením. Cesta učenia sa, sa dosť podobá rieke. Začína drobnými kvapkami vody, ktoré sa spájajú a vytvárajú pramienky. Z nich sa postupne stanú veľké rieky a oceány. Bez týchto malých kvapiek by rieky vyschli a oceány zmizli. My učelia, sme tie kvapky vody. Cestičky, po ktorých budeme kráčať jednotlivo i spoločne, ovplyvnia ostatných a zmenia budúcnosť. Zmena vzdelávania podobne ako rieka potrebuje čas na to, aby pretvorila krajinu.

I ZÁKLADNÉ VÝCHODISKÁ

V súčasnej dobe, dobe zavádzania inovácií, by som chcela upriamiť pozornosť pedagogických pracovníkov na jednu z možností inovatívnych techník, konkrétne na projektové vyučovanie. V dnešnom konkurenčnom prostredí je nevyhnutná pružná reakcia na meniace sa požiadavky. Každá škola chce niečím zaujať, zvýšiť svoju prestíž. Zmena spôsobu vyučovania, inovatívne metódy a spôsoby práce sú dobrým začiatkom na obstatie v konkurencii škôl.

1.1 Projektové vyučovanie

Efektívnosť vyučovacieho procesu je možné zvýšiť projektovým vyučovaním, ktoré môžeme do nášho školského systému aplikovať bez podstatnejších zásahov. Pri projektovom vyučovaní sa rozvíja iniciatíva, samostatnosť, tvorivosť žiakov, kritické myslenie, schopnosť spolupráce a komunikácie, schopnosť učiť sa a hľadať informácie. Takéto vyučovanie umožňuje, aby vyučovanie bolo pre žiakov hrou a nezabudnuteľným zážitkom, pričom škola sa stáva skutočnou školou pre život mladého človeka.

Podstatou projektového vyučovania je riešenie problémov. Sú to problémy komplexné, ktoré nemusia vychádzať z obsahu učiva, ale mali by vychádzať z praktických potrieb, predovšetkým zo života. Projekty umožňujú spoluprácu nielen medzi žiakmi, triedami, školami, ale spájajú školu aj so spoločenským prostredím. Do projektov je možné prizývať odborníkov, zaujímavé osoby, využívať exkurzie a učenie sa priamo v prostredí, ktorého sa projekt týka. Projekty pomáhajú žiakom pochopiť preberanú látku a zistiť, ako sa dajú vedomosti a skúsenosti využiť v bežnom živote.

Primárnym cieľom projektového vyučovania je aktívne zapojenie žiakov do poznávacieho procesu. Ako uvádza Petrašková (Projektové, 2007, s.18) ciele projektového vyučovania možno charakterizovať nasledovne:

„ 1. priblíženie školy k životu

2. zmena systému osvojovania si nových poznatkov – učiteľ a učebnica nie je jediným zdrojom nových poznatkov, nové poznatky študenti získavajú vyriešením projektovej úlohy – cesta k aktívnemu učeniu,

3. zmena organizačných foriem vyučovania z hľadiska miesta a samostatnosti práce žiakov – limitovaný je len termín ukončenia projektu,

4. identifikácia žiakov s učebnými cieľmi prostredníctvom orientácie vyučovania na ich potreby a život „

Ako uvádza Turek (Zvyšovanie, 1997, s.173) projekty môžu navrhovať žiaci, učitelia alebo žiaci a učitelia vo vzájomnej spolupráci.

Projekty, podľa Tureka môžeme rozdeliť na:

- problémové – cieľom je vyriešiť nejaký problém zo života
- konštrukčné – ich cieľom je niečo vytvoriť, skonštruovať, navrhnúť niečo nové
- hodnotiace - cieľom je skúmať, posudzovať a hodnotiť problém
- drilové – nazývame ich aj nácvikové – ich cieľom je nacvičiť nejakú zručnosť

V závislosti od počtu riešiteľov môžeme hovoriť o projektoch individuálnych alebo skupinových, podľa dĺžky trvania rozlišujeme krátkodobé, ktorých vymedzený časový úsek počas školského roka sa môže pohybovať od niekoľkých vyučovacích hodín, týždeň, mesiac alebo dlhodobé projekty naplánované na celý školský rok resp. polrok. Podľa miesta realizácie môžeme hovoriť o školských projektoch, na ktorých žiaci pracujú len na vyučovacej hodine jedného alebo viacerých predmetoch, o domácich, ktoré žiaci riešia len doma a nakoniec o kombinovaných projektoch, ktorých časť

realizujú žiaci v škole a časť doma. Posledný projekt, kombinovaný, je v radoch odborníkov považovaný za najvhodnejší.

Pri riešení projektov navrhujem postupovať podľa nasledovného postupu:

1. **Príprava projektu** – v tejto fáze je aktivita ponechaná na učiteľa. Učiteľ stanoví tému projektu, jej špecifikáciu, vytýči hlavný cieľ a čiastkové ciele, čas trvania a miesto realizácie projektu. Autor projektu pri výbere témy resp. tém projektu musí prihliadať na vek a schopnosti žiakov, posúdiť výber témy z hľadiska jej významnosti pre život. Témy by mali rozvíjať záujmy žiakov a využívať aj poznatky z iných predmetov. V prípravnej fáze nesmieme zabudnúť ani na štúdium literatúry, na prípravu pracovných listov, vhodných úloh, sformulovať zadania projektu a na záver zostaviť kostru projektu, ktorá spočíva v písomnom vypracovaní zadania projektu, v ktorom autor projektu uvedie ciele, obsah, časový harmonogram, doporučenú literatúru, spôsob hodnotenia.
2. **Realizácia projektu** – v tejto fáze je aktivita presunutá na žiaka. Prevláda samostatná práca žiakov, výmena názorov, korekcia ich činnosti. Učiteľ má rolu pomocníka, poradcu, podnecovateľa, organizátora.
3. **Vyhodnotenie projektu** - zahŕňa nielen pohľad autorov, učiteľov, ktorí projekt pripravili a so žiakmi zrealizovali, ale aj pohľad a názor žiakov. V tejto etape môže ísť o hodnotenie jednotlivých prác skupín pracujúcich na projekte ale aj o testovanie úrovne osvojenia vedomostí a zručností žiakov. Túto záverečnú etapu organizuje učiteľ tak, aby na základe vyriešenia úloh získali všetci zainteresovaní žiaci maximum nových poznatkov.

1.2 Klady a zápory projektového vyučovania

Projektové vyučovanie môžeme zaradiť medzi efektívne moderné vyučovacie metódy. Žiaci sa učia prostredníctvom riešenia problémových situácií, konkrétnou činnosťou. Projektové vyučovanie v súčasných podmienkach škôl však nie je možné využiť v masovom meradle, ako uvádza Turek, (1997 s. 175) ale skôr len ako doplnok, ktorý však po overení výsledkov môžeme bez problémov zaradiť do praxe našich škôl.

„Projektové vyučovanie umožňuje, aby vyučovanie bolo pre žiakov hrou, aby bolo pre nich príjemným, vzrušujúcim, zaujímavým, nezabudnuteľným zážitkom, aby sa škola stala dielňou ľudskosti“. (Turek, Didaktika s.383).

Projektová metóda nie je jednoduchá metóda, má svoje prednosti ale aj úskalia.

1.2.1 Klady projektového vyučovania

Projektové vyučovanie rozvíja množstvo pozitívnych črt, vlastností a schopností žiakov. Podľa Coufalovej (2010) medzi prednosti projektového vyučovania patria:

- motivačná sila
- prirodzenosť
- projekt učí spolupracovať
- učí riešiť problémy
- učí tvoriť
- podnecuje intuíciu a fantáziu

Petrašková (2007) dopĺňa pozitíva projektového vyučovania o:

- samostatnosť
- zlepšenie komunikačných zručností
- plánovanie si práce

- zodpovednosť
- vnímanie praktického významu učiva

Z ďalších predností projektového vyučovania treba spomenúť zmenu prostredia – žiaci nesedia celý čas v lavici, spoluprácu, možnosť pracovať v tíme, vytváranie sociálnych pozitívnych vzťahov, obhajovanie a dokazovanie správnosti svojich návrhov, hodnotenie svojej práce, žiaci sa učia prezentovať svoju prácu, argumentovať, prijímať kompromisy, byť tolerantnými, učia sa vzájomne si pomáhať, rozvíja sa ich pocit zodpovednosti. Projektové vyučovanie sa usiluje prekonať nedostatky tradičného vyučovania, ako je izolovanosť vedomostí a ich odtrhnutie od životnej praxe, pamäťové učenie.

1.2.2 Nedostatky projektového vyučovania

Projektové vyučovanie nesie so sebou aj určité úskalia. Pri nesprávnom výbere projektu hrozí nebezpečenstvo, že vedomosti žiakov v porovnaní v tradičným vyučovaním budú menej systematické, menej usporiadané. Projektové vyučovanie je náročné na čas tak z hľadiska prípravy a schopností učiteľa, ako aj z hľadiska jeho dĺžky trvania. Niektoré projekty môžu byť náročné na priestorové, iné na materiálno-technické vybavenie školy.

„Jednostranné preferovanie netradičných vyučovacích metód nie je riešením problému súčasnej školy. Projektová metóda je jedným z liekov na chorobu nášho školstva, ale sama pacienta nevylieči.“ (Coufalová, 2010, s.19)

Uvedená autorka uvádza, že na projektovú metódu

- nie sú učitelia pripravení,
- metóda je pre učiteľov náročná,
- vyučovací čas sa nemôže presne naplánovať,
- pre učiteľa je táto metóda časovo náročná.

Príčinu toho, že učitelia nie sú na tento spôsob vyučovania pripravení vidí autorka v tom, že sami učitelia nezažili projektové vyučovanie ako žiaci a bohužiaľ sa s ním nestretli ani pri štúdiu učiteľstva.

Z ďalších nevýhod a úskalí projektového vyučovania môžem uviesť aj to, že pri realizácii projektu v rámci vyučovania môže dôjsť k nedodržaniu učebných osnov, projekt vyžaduje tvorivosť učiteľa, improvizáciu schopnosti, dobré riadenie, pohotové reagovanie na otázky žiakov, učiteľ musí odhadnúť mieru voľnosti a zodpovednosti žiakov, musí byť dobrý organizátor, znalec problematiky. Projekt môže presiahnuť hranice možností žiakov a tým dôjde k porušeniu didaktických zásad, neposkytuje dostatok času a priestoru na precvičovanie získaných poznatkov.

Aj napriek jeho náročnosti z hľadiska prípravy učiteľa, ako aj na samotnú prácu so žiakmi sa oplatí ho vyskúšať. Zmena atmosféry a komunikácie v triede, zmena práce so žiakmi a v neposlednom rade výsledky spoločnej práce ma presvedčili o tom, že to stálo za to.

1.3 Ďalšie metódy a organizačné formy využiteľné v projektoch

Aby návrh projektu bol úspešný je potrebné popísať nielen ciele, aktivity a výsledky projektu, ale aj metódy, ktoré použijeme k dosiahnutiu stanovených cieľov. Prostredníctvom cieľov vysvetlíme, čo chceme projektom dosiahnuť a popisom metód vysvetlíme, akými aktivitami to dosiahneme.

Kooperatívne vyučovanie

Kooperatívne vyučovanie je charakteristické rozdelením žiakov do skupín podľa rôznych hľadísk, napríklad podľa záujmu, druhu činnosti, náročnosti úloh, náhodným alebo zámerným delením. Jeho základom je práca žiakov v malých skupinkách, v ktorých riešia úlohy, osvojujú si vedomosti, vykonávajú rôzne činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce. Počet žiakov v skupine môže byť rôzny, od 2 - 6 žiakov, optimálny počet sú 4 - 5 žiaci. Ich počet v skupine závisí od vedomostnej úrovne žiakov, od stanovených cieľov, od dostatku resp. nedostatku pracovného materiálu pre žiakov a v neposlednom rade aj od počtu žiakov v triede. Optimálny počet skupín v triede je 6 - 8. Väčší počet skupín sťažuje integráciu práce. (Turek, 1997)

Zoskupovanie žiakov do skupín môžeme realizovať:

- a) spontánne t.j. skupina sa vytvorí bez zásahu učiteľa
- b) náhodne t.j. učiteľ určí členov skupiny náhodne
- c) usmerňovane t.j. skupiny bude učiteľ vytvárať na základe určitých vopred stanovených kritérií napr. IQ, prospech, záujmy, pohlavie...

Ako uvádza Turek (Inovácie, 2005) podľa výskumov najefektívnejšie je spontánne zoskupovanie do skupín.

Skupiny žiakov môžu pracovať nediferencovane t.j. všetky skupiny riešia rovnakú úlohu, alebo diferencovane, kedy každá skupina rieši časť úlohy, ktorá je súčasťou celku. Výhodou nediferencovanej práce skupiny je jednoduchá kontrola výsledkov práce žiakov a dopĺňanie výsledkov práce jednotlivých skupín. Nevýhodou je, že výsledky práce skupín môžu byť rovnaké, opakujú sa tie isté výsledky. Diferencovaná práca skupín nesie so sebou riziko osvojenia si len časti učiva v skupine, zatiaľ čo ostatné časti žiaci poznajú len z referátov ostatných skupín, ktoré nie sú také efektívne a výstižné ako výklad učiteľa.

Rovnako ako skupiny žiakov môžu pracovať nediferencovane alebo diferencovane, aj prácu žiakov v samotných skupinách môžeme rozdeliť na nediferencovanú a diferencovanú. Pri nediferencovanej práci v skupine každý žiak rieši jednu spoločnú úlohu skupiny. Tu môže dôjsť k tomu, že jeden člen skupiny úlohu rieši a ostatní jeho riešenie kopírujú. Diferencovaná práca v skupine je založená na tom, že každý člen skupiny rieši inú časť spoločnej úlohy alebo spracováva spoločnú úlohu na základe iných prameňov, metód, pomocou iných výrazových prostriedkov. Ako uvádza Turek (Inovácie, 2005) tento spôsob je efektívnejší, ale súčasne zložitejší.

Hodnotenie žiakov závisí od výkonu skupiny, ktorej sú členom. Celá skupina profituje z práce svojich členov. Pri kooperatívnej činnosti považuje žiak cieľ za dosiahnutý vtedy, ak ho spolu s ním dosiahnu i ostatní členovia skupiny, s ktorými spolupracuje.

Kooperatívne vyučovanie kladie nové požiadavky na riadiacu činnosť učiteľa, ktorá je sprostredkované obsiahnutá vo vhodnom výbere učiva a vo formulácii úloh pre jednotlivé skupiny. Učiteľ sa stáva najmä poradcom a usmerňovateľom samostatnej práce skupín žiakov.

Sokratovská metóda

Je to dialogická metóda, ktorá rozvíja kritické myslenie žiakov. Jej základom je rozhovor učiteľa so žiakmi, pri ktorom učiteľ kladie otázky, na ktoré žiaci hľadajú odpovede. Rozhovor začína nastolením problému, najčastejšie formou otázky. Žiaci navrhujú možné spôsoby riešenia problému. Učiteľ na začiatku odpovede akceptuje, ale kladie k nim ďalšie otázky zamerané na správnosť tvrdení žiakov. Sú to otázky typu: Prečo? Kedy? Ako? Čo sa stane ak? Čo je dôsledkom? Hľadanie odpovedí na tieto otázky núti

žiakov hlbšie sa nad problémom zamyslieť, hľadať podporné argumenty a dôkazy na potvrdenie svojich stanovísk, pozerat' sa na problém aj z iného uhla pohľadu, domýšľať závery t.j. kriticky myslieť. (Turek, Zvyšovanie, 1997)

Hranie rolí

Hranie rolí je krátka dramatizácia, ktorú hrajú žiaci. Jej cieľom je navodiť určité okolnosti alebo udalosti, ktoré nie sú žiakom dôverne známe. Táto metóda dá žiakom možnosť vyskúšať si také životné situácie, ktorých riešenie im môže spôsobovať problémy. Dáva im možnosť vyskúšať si na nečisto reakcie nielen svoje, ale aj ostatných ľudí. Pri realizácii uvedenej metódy je potrebné v prvom rade zadefinovať problém, ktorým sa chceme zaoberať. Učiteľ pripraví písomne krátky popis situácie, problému a rozdelí roly účinkujúcim. Po príprave a odohratí svojich úloh je dôležité, aby žiaci uvažovali o tom, čoho boli svedkami alebo aktérmi. Tak pochopia, že nešlo o zábavu, ale o skúsenosť, počas ktorej sa niečo naučili.

Zážitkové vyučovanie

Spája v sebe zážitkové a skúsenostné metódy. Je založené na osobnej aktivite žiaka. Najdôležitejší je zážitok, ktorý vzniká pri aktívnom riešení najrozličnejších úloh, reálnych aj modelových. Následnou reflexiou (usmerňovanou pedagógom) sa zážitok transformuje do podoby skúsenosti, využiteľnej v praxi. Okrem odborných vedomostí a zručností sú dôležité aj sociálne zručnosti, schopnosť interakcie a spolupráce. Učiteľ žiakov usmerňuje, pri rozmyšľaní nielen nad výsledkom, ale aj nad procesom – cestami, ktorými sa k výsledku dopracovali. Ich vzťah je partnerský, pričom žiaci preberajú veľkú časť zodpovednosti za učenie. Zážitkové vyučovanie prebieha v predstieraných situáciách skutočného života podľa hesla "Čo človek prežije, to si zapamätá najdlhšie."

Brainstorming

Brainstorming – búrka nápadov, povzbudzuje tvorivosť a je to spôsob, ako rýchlo získať množstvo nápadov. Je to aj forma, ako vyvolať záujem žiakov o novú tému a súčasne zistiť, čo už z danej oblasti vedia. Môžeme ju využiť pri riešení konkrétneho problému alebo pri hľadaní odpovede na nejakú otázku. Podporuje nové a netradičné nápady, rozvíja komunikačné zručnosti žiakov. Mnohí žiaci nevyslovia svoje myšlienky zo strachu, že sú zlé a nemajú hodnotu. Metóda brainstormingu tieto bariéry prekonáva pri dodržiavaní pravidiel, ktoré uvádza Turek (1997):

1. Pravidlo zákazu kritiky.
2. Pravidlo uvoľnenia fantázie.
3. Pravidlo čo najväčšieho počtu nápadov.
4. Pravidlo vzájomnej inšpirácie.
5. Pravidlo úplnej rovnosti účastníkov.

2 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ PRAXE

Ambíciou mojej osvedčenej pedagogickej skúsenosti je inšpirovať kolegov k využívaniu nových stratégií, progresívnych trendov a humanistických prístupov, metód a postupov vo vyučovacom procese. Súčasne chcem realizáciou navrhovaných aktivít inšpirovať aj mladých ľudí k tomu, aby vyjadrovali svoje názory, aktívne sa zapájali do riešenia problémov komunity a podieľali sa na rozhodovaní o veciach verejných, ktoré sa ich bezprostredne týkajú.

Pri koncipovaní jednotlivých aktivít, blokov projektu, som sa inšpirovala nasledovnými publikáciami: Kresák a kol. Občan a demokracia, metodickou príručkou Občan a demokracia, ktorá je výsledkom práce psychológov a právnikov, publikáciou Machajovej J. a kol. Občan a verejná správa, metodickou príručkou Občan a verejná správa a metodickou príručkou Právo na každý deň od J. Debrecéniovej.

Ja ako autorka školského projektu som bola počas prípravy aj samotnej realizácie projektu zároveň supervízorom pre ostatných kolegov, ktorých som priebežne pripravovala na ich úlohy nielen v oblasti kognitívnej, ale aj v metodicko-didaktickej príprave jednotlivých plánovaných aktivít.

Aktivity projektu zahŕňajú náčrt niektorých možných spôsobov, ktorými sa občania a teda aj mládež môžu podieľať na politickom živote spoločnosti. Aktivity sú naplánované tak, aby žiaci získali nielen teoretické vedomosti, ale hlavne praktické zručnosti pri zapájaní sa do politického a spoločenského diania. Uvedený projekt a jeho jednotlivé aktivity som s kolegyňami realizovala v rámci školského vyučovania počas 3 dní. Riaditeľ školy uvoľnil z vyučovania študentky 2.ročníka – 4 triedy a spolu so mnou 8 pedagógov participujúcich na projekte a tak podporil realizáciu mnou navrhnutého projektu.

2.1 Hlavný cieľ

Hlavným cieľom mojej osvedčenej pedagogickej skúsenosti je poskytnúť učiteľom občianskej náuky materiál, ktorý ponúkne mladým ľuďom ukážku možnosti zapojenie sa do spoločnosti zvyšovaním svojej účasti na občianskom živote. Prácou chcem poukázať na možnosti zvýšenia úrovne zručností a vedomostí mládeže v oblasti občianskej participácie, informovať mladých ľudí o možnostiach reprezentovania, presadzovania a obhajovania svojich záujmov, zlepšiť sociálne zručnosti mladých ľudí, ako funkčného nástroja k efektívnej participácii na občianskej spoločnosti. Súčasne chcem ukázať možnosti zapojenia mladých ľudí do občianskych procesov participácie na miestnej úrovni a previesť získané poznatky a zručnosti do praxe.

2.2 Čiastkové ciele

Medzi čiastkové ciele práce patria:

- aplikovať nové teoretické vedomosti v praktických činnostiach
- napísať žiadosť o informácie na príslušný úrad
- vymedziť obsahové a formálne náležitosti sťažnosti
- vyhotoviť formálnu sťažnosť
- uviesť postup prešetrovania a vybavovania sťažností
- analyzovať príčiny účasti resp. neúčasti občanov vo voľbách
- vymedziť zásady volebného práva
- zhodnotiť význam volieb v pluralitnej demokracii

- uskutočniť akt volieb v reálnom kontexte
- vymedziť povinnosti a obmedzenia súvisiace s výkonom práva na zhromaždenie
- argumentovať na obhajobu svojho stanoviska
- uskutočniť protestné zhromaždenie v reálnom kontexte
- navrhnúť transparent na protestné zhromaždenie
- načrtnúť práva a povinnosti organizátorov petičných akcií
- zhodnotiť riziká petičnej akcie
- zostaviť petíciu
- vyskúšať si petičnú akciu v reálnom kontexte
- rozvinúť samostatnú prácu žiakov, kreativitu, flexibilitu

2.3 PRVÝ DEŇ PROJEKTU

Program prvého dňa začal o 8,00 hod. zhromaždením všetkých žiakov v učebni, kde boli oboznámení s cieľom a harmonogramom projektu. Súčasne obdržali ďalšie organizačné pokyny, po ktorých sa jednotlivé triedy odobrali do určených učební, kde pridelení vyučujúci rozdelili každú triedu na dve skupiny. Každá skupina bola v samostatnej učebni. Učebne boli usporiadané tak, aby žiaci sedeli v kruhu.

O 9,00 hod. začala **zoznamovacia aktivita**. Každá študentka dostala kancelársky papier, na ktorý mala nakresliť tvár aj s krkom t.j. oči, uši, ústa, nos, vlasy a špicatú čiapku, do ktorej napísali svoje krstné meno. K očiam mali napísať na koho, na čo sa rady pozerajú, čo sa im páči, k ušiam, čo rady počúvajú, aké slová, hudbu..., k ústam, čo rady, nerady jedia resp. často používané slovká, k nosu, vôňa čoho im je príjemná, nepríjemná, do mozgovej časti mali napísať čím by chceli byť v budúcnosti, čo by chceli robiť a na akú vysokú školu by chceli ísť študovať. Poslednou časťou bol krk, kde mali uviesť kto, čo, ich vie rozčúliť, nahnevať.

Každá študentka potom postupne ukázala obrázok, povedala svoje meno a popísala jednotlivé časti tváre. Vyučujúca rozdala študentkám lepky, na ktoré si fixkou napísali svoje meno tak, ako chceli, aby sme ich oslovovali a prilepili si ich na odev.

O 9,00 hod. začal prvý blok aktivitou Zvedavec, ktorý sprístupnil zaujímavou formou študentkám zákon o slobodnom prístupe k informáciám.

ZVEDAVEC - ZÁKON O SLOBODNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁCH

Pomôcky: pracovný list, vzor žiadosti o informácie (Príloha 2), kancelársky papier, fixky, PC, internet

Postup:

1. Vyučujúca začala úvodnou krátkou diskusiou o tom, aké skúsenosti majú žiaci s uplatňovaním zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Či už niekedy nejaké informácie žiadali oni, resp. ich rodičia, od koho ich požadovali, či dostali odpoveď...
2. Každému žiakovi potom dal učiteľ pracovný list. (Príloha 3). Riešenie: 1,3,6,8 má právo žiadať, 2,4,5,7 nemá právo žiadať.
3. Žiaci pracovali samostatne. Po individuálnom zhodnotení situácií v pracovnom liste, učiteľ spojil žiakov do dvojíc resp. trojíc. Ich úlohou bolo prediskutovať správnosť riešenia, dohodnúť sa.
4. Po skončení práce v skupinách nasledovala prezentácia spoločných riešení jednotlivých skupín s následným komentárom vyučujúcej k daným situáciám doplnená základnými informáciami zo zákona o slobodnom prístupe k informáciám. (Príloha 4).

5. Po oboznámení žiakov s podstatou zákona o slobodnom prístupe k informáciám učiteľ rozdelil žiakov na skupiny max. 3 členné. Každá skupina si vylosovala svoje zadanie. (Príloha 5). Úlohou každej skupiny bolo napísať žiadosť o informácie na príslušný úrad a súčasne na internete zistiť adresu danej inštitúcie. Žiaci dostali vzor žiadosti (Príloha 2), na ktorom im vyučujúce vysvetlili normu a pravidlá písania žiadostí.
6. Každá skupina prezentovala svoju žiadosť a následne mala možnosť napísať ju na počítači a odoslať. Skupiny žiadali sprístupnenie informácií poštou, e-mailom a faxom.

Diskusia:

- Aké nové informácie ste sa v tejto aktivite dozvedeli?
- Ako ste si rozdelili prácu v skupine?
- Pracovali ste v skupine všetci, alebo len niektorí?
- Aké informácie by ste si teraz, keď už viete, na čo máte právo, pýtali, a od akej inštitúcie?

Po diskusii a zhrnutí nasledovala 30 minútová prestávka po ktorej skupiny začali energizérom – **Šatkovica**.

Postup:

Potrebujeme do každej skupiny 2 dlhšie šatky. Žiaci stoja v kruhu. Šatky majú žiaci stojaci oproti sebe. Jednu z nich musia viazať na jeden uzol, druhú na dva uzly. Keď to žiak urobí, musí uzly opäť rozviazať a posunúť šatku kamarátovi po svojej pravej ruke. U koho sa šatky stretnú, vypadáva. (obmena môže byť s dlhšími povrázkami)

Po krátkom nabudení nasledovala aktivita s názvom Zhromažďovacie právo.

ZHROMAŽĎOVACIE PRÁVO

Skupiny triedy sú spojené. Aktivitu vedú 2 vyučujúce.

Pomôcky: text – obsah oznámenia, fixky, baliaci papier, temperové farby, štetce, nádoby na vodu

Postup:

Na úvod sme žiakov oboznámili s nasledovnou situáciou:

V Turčianskych Tepliciach si ľudia nažívajú pokojným životom. Raz za čas si zvolia svojho primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. V júni sa poslanci majú rozhodnúť, či povolia, aby sa do mesta vozil nebezpečný odpad. Jedna časť poslancov chce dovoz povoliť. Rozprávajú najmä o tom, aké to bude pre mesto užitočné, pretože mu to prinesie veľa peňazí, z ktorých budú môcť vybudovať novú športovú halu, upraviť chodníky, cesty, parkoviská a vybudovať pre deti zábavný park. Druhá skupina poslancov zasa tvrdí, že dovoz tohto odpadu je skutočne nebezpečný a že ohrozenie zdravia sa nedá ničím zaplatiť.

Keď sa ľudia v meste dozvedeli, o čom majú poslanci rozhodnúť, zašli niektorí za primátorom, iní za svojím poslancom, niektorí písali listy na ministerstvá. Napokon sa rozhodli, že sa spoja a pôjdu manifestovať pred mestský úrad.

Predstavte si, že vy ste tí občania Turčianskych Teplíc, ktorí sa rozhodli manifestovať.

Na to, aby sme mohli zorganizovať protestné zhromaždenie, je potrebné napísať najprv oznámenie a pripraviť potrebné veci.

Žiakov vyučujúce rozdelili do 4 skupín:

1. skupina (3 žiaci) – Ich úlohou bolo napísať oznámenie na mestský úrad o konaní zhromaždenia a pripraviť si krátky prejav, s ktorým vystúpi jeden člen skupiny na zhromaždení, v ktorom bude kritizovať poslancov mestského zastupiteľstva za

ohrozenie práva na zdravie občanov, a vyzve občanov, aby v žiadnom prípade dovoz nebezpečného odpadu nepovolili.

Skupina dostala nasledovný text, ktorý uvádza, čo má obsahovať oznámenie.

Text pre 1.skupinu:

V oznámení treba uviesť účel stretnutia, dátum, čas začatia, predpokladaný čas ukončenia, miesto konania, predpokladaný počet účastníkov, opatrenia, ktoré zvolávateľ urobí, aby sa zhromaždenie konalo v súlade so zákonom, trasu sprievodu, meno, priezvisko, rodné číslo a bydlisko zvolávateľa a ak sa zhromaždenie koná mimo verejných priestranstiev k oznámeniu je potrebné priložiť súhlas vlastníka pozemku, na ktorom sa má zhromaždenie konať. Zhromaždenie môže zvolať ktorýkoľvek občan starší ako 18 rokov alebo skupina občanov, ale tiež spolky, združenia, politické strany a iné organizácie.

2. skupina (max. 3 žiaci) - Túto skupinu tvorili poslanci – žiaci, ktorí spomedzi seba delegovali zástupcu, ktorý sa zúčastní zhromaždenia. Uvedený poslanec bol za dovoz odpadu. Pripravil si spoločne s ostatnými členmi svojej skupiny príhovor na zhromaždenie, v ktorom ubezpečil občanov o zákonnosti skutku a o dobrej voľbe. Pripravil si aj heslo na skandovanie.

3. až 6. skupina (4-5 žiaci) – pripravili transparenty (heslá), ktoré použili na zhromaždení. Predstavovali nespokojných obyvateľov mesta. Žiaci mali možnosť počítať si z kabinetu dramatickej výchovy pokrievky, palice, rapkáže, ktoré na protestnom zhromaždení použili. Počet skupín závisí od počtu žiakov v triede.

Po splnení úloh sa skupiny všetkých 4 tried presunuli na schody pred vchod do budovy. Budova školy predstavovala mestský úrad.

Zhromaždenie otvorili vybratí členovia prvých skupín, ktorí predniesli svoje prejavy a posledný vyzval na diskusiu a o vyjadrenie prítomných poslancov. Nespokojní obyvatelia mesta do toho skandovali svoje heslá, búchali pokrievkami, rapkali na rapkáčoch, búchali palicami.

Po vystúpení posledného poslanca, ktorý ich vyzval na pokojný rozchod sa zhromaždenie rozišlo. Žiaci sa vrátili do tried, kde nasledovala reflexia, hodnotenie, pocity, stručná teória k právu na zhromažďovanie. (Príloha 7).

Diskusia:

- Je potrebné povolenie štátneho orgánu na zvolanie zhromaždenia? - nie, treba ho len ohlásiť 5 dní vopred
- Obsahovali heslá prvky agresivity?
- Môže sa konať zhromaždenie, ktoré podnecuje k nenávisti alebo vyzýva na popieranie či obmedzovanie práv iných? nie – možno ho zakázať

Každý deň projektu sme ukončili krátkou spätnou väzbou formou prilepovania farebnej lepy pod jeden z troch obrázkov tváre. Obrázky tváre vyjadrovali rôzne pocity. Jedna vyjadrovala úsmev, pocit šťastia – som spokojný, páčilo sa mi, druhej ústa naznačovali opak úsmevu – absolútnu nespokojnosť, zbytočnosť a tretia tvár predstavovala neutrálne vyjadrenie – ústa boli rovné, t.j. niečo bolo dobré, niečo ma moc nebavilo.

2.4 DRUHÝ DEŇ PROJEKTU

Druhý deň sme začali aktivitou o voľbách do parlamentu.

VOLBY DO PARLAMENTU

Aktivitu robili skupiny jednej triedy spoločne, t.j. v triede boli 2 vyučujúce. Prestávku volili vyučujúci podľa momentálneho stavu únavy triedy.

Pomôcky: kancelársky papier, PC, tlačiareň, volebné urny – pripravili ju vyučujúce, plenty - paravany, zoznamy žiakov jednotlivých tried – voličské zoznamy, hlasovacie lístky - vyrobili vyučujúci spolu so študentmi, farebné papiere

Postup:

1. Žiakov sediacych v kruhu vyučujúce požiadali, aby si každý samostatne premyslel, čo by dokázal ponúknuť ostatným členom skupiny. Nemuselo ísť len o seriózne vlastnosti alebo zručnosti – žiaci mohli napr. ponúknuť schopnosť vypracovať ťaháky, schopnosť najrýchlejšie minúť peniaze, schopnosť opraviť bicykel, naučiť tancovať zumbu...
2. Po tom, ako všetci žiaci prezentovali svoje ponuky, oznámili sme im, že si spomedzi seba musia vybrať jedného, ktorý ich bude riadiť a rozhodovať za nich. Najprv sme požiadali každého člena skupiny, aby na pripravený lístok napísal meno svojho favorita. Lístky sme roztriedili a na základe výsledku tohto „mini hlasovania“, sme požiadali 3 najhorúcejších kandidátov, aby sa krátkym prejavom pokúsili ostatných presvedčiť o tom, že práve oni sú tí najlepší. (každý sám za seba). Žiaci následne opäť hlasovali a tajným hlasovaním si zvolili svojho reprezentanta.
3. Následne sme urobili paralelu medzi situáciou v triede a situáciou v spoločnosti. Kto nás reprezentuje v spoločnosti? Ako sa tam dostali? Snažili sme sa poukázať na skutočnosť, že hoci v spoločnosti nikto nevie všetko, každý z nás niečo ponúka a my si vyberáme tých, ktorých ponuky vyzerajú najlákavejšie, aby o nás rozhodovali napr. parlamentné voľby.
4. Žiakov sme rozdelili na 6 skupín t.j. po 5-6 žiakov pomocou farebných papierov. Tri skupiny predstavovali politické strany, ktoré sa uchádzajú o voličskú priazeň. Skupiny mali navrhnúť názov svojej politickej strany, vymyslieť slogan, heslo, s ktorým pôjdu do volieb, navrhnúť program a spomedzi seba vybrať po jednom zástupcovi, ktorý bude stranu reprezentovať v televíznej diskusii. Úlohou ďalších 3 skupín, bolo pripraviť súbor otázok na človeka, ktorý sa pripravuje kandidovať do volieb a zvoliť z každej skupiny zástupcu, ktorý bude tieto otázky neskôr kandidátovi v televíznej diskusii klásť.
Vyučujúce pomáhali jednotlivým skupinám pri koncipovaní ich vystúpení.
5. Zo zástupcov jednotlivých skupín sme vytvorili 3 dvojice, ktoré prezentovali výsledky práce v skupinách formou troch niekoľkominútových televíznych besied. (moderátor + kandidát).
6. Po odznení volebných diskusií jednotlivých kandidátov nasledovali voľby, v ktorých si študenti zvolili jedného z kandidátov. Snažili sme sa, aby volebný akt čo najviac imitoval reálnu situáciu. Voľby prebiehali v inej triede, ktorú vyučujúce deň vopred pripravili ako volebnú miestnosť. Pripravili urnu - krabicu s otvorom, plentu – paravan, zoznamy voličov – meno a priezvisko, adresa. Z členov politických strán sme určili trojčlennú volebnú komisiu. Pri voľbách sme sa snažili použiť aj nedemokratické metódy, napr. niektorému účastníkovi sme umožnili hlasovať 2x, inému sme neumožnili hlasovať vôbec, ďalšiemu sme pri vyplňovaní hlasovacieho lístka nazerali cez plece, niekomu sme zas nedovolili vhodiť svoj hlas do volebnej urny, ale urobili sme to miesto neho a pod.

Žiaci sa už počas hlasovania proti takýmto metódam ohradzovali. Pre ďalší priebeh aktivity však bolo dôležité, aby hlasovanie prebehlo uvedeným spôsobom.

Na záver tejto časti sme nechali žiakov zosumarizovať všetky nesprávnosti, ku ktorým podľa nich pri voľbách došlo.

Diskusia:

- Ako ste sa cítili v koži kandidátov / moderátorov?
- Stotožnili ste sa so stanoviskom, ktoré ste verejne zastávali?
- Na základe čoho ste sa pri svojej voľbe rozhodovali? (snažili sme sa zistiť, či bolo u nich prvoradá racionálne hodnotenie programu a argumentov jednotlivých kandidátov, alebo skôr čaro osobnosti, rečnícke schopnosti, šarm, sympatia, kamarátstvo..)
- Bolo hlasovanie regulérne a právoplatné?

Po tejto otázke sme žiakov oboznámili so zásadami volebného práva.

Text pre pedagógov:

Demokratické voľby sa vyznačujú všeobecnosťou, rovnosťou volebného práva a priamosťou a tajnosťou hlasovania.

Všeobecnosť volebného práva znamená právo všetkých občanov štátu, ktorí dosiahli stanovenú vekovú hranicu, zúčastniť sa na voľbách. Ich účasť vo voľbách - ísť voliť - aktívne volebné právo, pasívne volebné právo - môžu sa uchádzať o to, aby boli zvolení ako zástupcovia občanov do zastupiteľských orgánov. V minulosti existovali určité obmedzenia, ktoré neumožňovali výkon volebného práva všetkým občanom za rovnakých podmienok. Medzi tieto obmedzenia označované ako cenzy patrili: daňový majetkový, rasový cenzus a cenzus pohlavia.

Rovnosť volebného práva znamená rovnaké postavenie občanov pri jeho výkone. Každý má pri rozhodovaní iba jeden hlas a všetky hlasy majú rovnakú váhu.

Tajnosť hlasovania má voličovi zaručiť, že sa môže slobodne a nerušene rozhodnúť. V oddelenom priestore sa má volič rozhodnúť pre toho najsprávnejšieho kandidáta.

Priamosť hlasovania znamená voľbu priamo bez sprostredkovateľa (prenosné urny pre ťažko chorých na požiadanie)

V diskusii sme pokračovali nasledovnými otázkami:

- Prečo sa niektorí občania volieb nezúčastňujú?
- Prečo by ste vy išli, nešli voliť?

Po ukončení diskusie sme žiakov stručne oboznámili s organizáciou volieb do NR SR. Zamerali sme sa na popis volebného systému pomerného zastúpenia, zdôraznili sme úlohu obcí pri realizácii volieb, dotkli sme sa pojmov zoznam voličov, volebný okrskok, voličský preukaz, kandidátna listina politických strán, volebná kampaň, práva a povinnosti voliča, sčítanie hlasov.

Žiaci triedy sa pred ďalšou aktivitou rozdelili na dve skupiny.

Ďalší blok začal po pol hodinovej prestávke energizérom - **Hádzanie papierových gúľ**.

Pomôcky: noviny, z ktorých urobíme papierové gule

Postup: Skupinu vyučujúci rozdelili na 2 menšie skupiny. Každá skupina mala svoje vymedzené územie viditeľne oddelené v strede triedy čiarou. Každý člen skupiny si vytvoril z pridelených novín 5 papierových gúľ. Po odštartovaní mali žiaci prehadzovať papierové gule na súperovu stranu. Každý mohol naraz hádzať len jednou guľou. Časový limit bol 3 minúty. Po vypršaní časového limitu žiaci spočítali počet gúľ na svojom území. Skupina, ktorá mala menší počet gúľ vyhrala.

Program druhého dňa pokračoval aktivitou s názvom Sťažnosť.

SŤAŽNOSŤ

Pomôcky: fixky, baliaci papier, lepiaca páska, text pre pedagógov

Postup:

1. Tému vyučujúce jednotlivých skupín začali brainstormingom. Žiaci mali uviesť čo najviac nápadov na otázku: Na čo všetko sa dá sťažovať - v škole, doma, v blízkom okolí. Vyučujúce nápady žiakov zapisovali na tabuľu resp. veľký baliaci papier. Následne pokračovala diskusia o efekte takýchto sťažností.
2. Žiakov vyučujúce rozdelili ľubovoľným spôsobom na 4 skupiny. Každá skupina si mala zvoliť tému svojej sťažnosti a sťažnosť napísať na veľký papier. Žiaci sami v skupinách diskutovali a rozhodli sa o tom, akú sťažnosť napíšu, komu ju adresujú, ako má sťažnosť vyzeráť po formálnej stránke, čo všetko má obsahovať. Vopred im vyučujúce neposkytli žiadne informáciu o náležitostiach sťažnosti. Žiaci sa mohli inšpirovať aj nápadmi z úvodu hodiny.
3. Po vypracovaní úlohy t.j. po napísaní sťažnosti každá skupina prezentovala svoju sťažnosť. Následne si skupiny svoje sťažnosti vymenili tak, aby každá z nich dostala sťažnosť inej skupiny na ktorú mala na kancelársky papier napísať kladnú aj zápornú odpoveď. Opäť im vyučujúce neposkytli žiadne informácie o prešetrovaní a vybavovaní sťažností ani o náležitostiach odpovede.
4. Žiaci sťažnosti aj odpovede na ne prilepili v učebni na viditeľné miesto (stena, tabuľa) a nasledovala prezentácia jednotlivých skupín. Následne vyučujúce žiakov oboznámili s náležitosťami sťažností, ich prešetrovaním a vybavovaním.

Formu oboznámenia si mohol vyučujúci zvoliť:

- a) prečítaním a vysvetlením pripraveného textu (Príloha 6).
- b) pomocou kladenia otázok a porovnávaní odpovedí s výsledkami skupinovej práce (doporučujem tento spôsob)

Diskusia:

- Komu a na koho sa môžeme sťažovať?
- Kto môže napísať sťažnosť?
- Čo môže sťažovateľ sťažnosťou dosiahnuť?
- Čo všetko by malo byť zo sťažnosti zrejmé o osobe, ktorá ju podáva?
- Čo robiť, ak sťažovateľ chce zostať v utajení, anonymný?
- Čo robiť so sťažnosťou, ktorá je adresovaná nesprávnemu orgánu?
- Môžem sa opakovane sťažovať na tú istú vec?
- V závere diskusie sme sa žiakov opýtali na ich vlastnú skúsenosť resp. skúsenosť rodičov s písaním sťažností. Či už písali sťažnosť, komu ju adresovali, na čo sa sťažovali, či dostali odpoveď, akú – kladnú, zápornú?

Po ukončení aktivity nasledovala opäť krátka spätná väzba formou prilepovania farebnej lepy pod jeden z troch obrázkov tváre.

2.5 TRETÍ DEŇ PROJEKTU

Tretí deň bol venovaný petičnému právu. Naplánovanú aktivitu robili triedy rozdelené na skupiny.

PETIČNÉ PRÁVO

Pomôcky: vzor petície (Príloha 8), kancelársky papier, počítač, tlačiareň

Postup:

1. Žiakov sme vyzvali na petičnú akciu. V úvode sme ich oboznámili s petičným právom, čo je to, osoby oprávnené na jeho výkon, priebeh petičnej akcie. (Príloha 9).

2. Žiakom sme oznámili, že budeme robiť petičnú akciu v Turčianskych Tepliciach. Naším zámerom bola autentická simulácia petičnej akcie. V prvej fáze sme uskutočnili brainstorming potenciálnych, zaujímavých návrhov na petičnú akciu v našom meste. Žiaci navrhli zaujímavé témy: výstavba útulku pre zvieratá, rekonštrukcia železničnej stanice, zľava 50% pre obyvateľov mesta Turčianske Teplice pri návšteve aquaparku, podpora za prijatie zákona o úplnom zákaze fajčenia v baroch a reštauráciách v meste, prekrytie umelej ľadovej plochy v meste. V každej skupine si zvolili 2 - 3 návrhy, s ktorými sa stotožnila väčšina žiakov skupiny. Podľa toho sa vytvorili skupinky, ktoré pracovali na zostavení petície podľa vzoru petičného hárku. (Príloha 8) Navrhli názov a znenie petície, určili členov petičného výboru, určili orgán verejnej správy, ktorému by mali petíciu predložiť. Súčasne si premysleli stratégiu oslovovania občanov Turčianskych Teplíc. Jednotlivé skupiny prezentovali výsledky svojej práce. Po komentároch a úpravách zástupcovia skupín napísali text petície na počítači a rozmnožili pre dvojice žiakov.
3. Žiaci išli do ulíc Turčianskych Teplíc zbierať na svoje petičné hárky podpisy. Oslovovali ľudí, získavali spoluobčanov pre svoju myšlienku. Čas na zbieranie podpisov mali stanovený 1,5 hodiny.
4. Po návrate z mesta o 12,00 hod. sa skupiny triedy spojili a nasledovala diskusia:
 - Ako ľudia vnímali petičnú akciu?
 - Verili vám?
 - Podarilo sa vám neprezradiť, že je to len akože?
 - Čomu sú skôr náchylní dôverovať?
 - Chceli, nechceli petíciu podpísať?
 - Na čo sa pýtali?

Uvedená technika mala jedno riziko. Išlo totiž o zavádzanie spoluobčanov. Toto riziko bolo o to väčšie, že Turčianske Teplice sú malé mesto. Preto som pred zrealizovaním petičnej akcie oslovila primátora mesta, ktorého som informovala o našej akcii a súčasne som sa zaviazala, že po jej skončení oznámim prostredníctvom mestského rozhlasu občanom, že išlo o akciu žiakov našej školy v rámci vyučovacieho procesu.

Po prestávke sme pokračovali energizérom – **Evolúcia**, ktorú môžeme nazvať aj skrátená Darwinova teória: Na počiatku bola sliepka. Zo sliepky sa vyvinula mačka, potom pes, ovca, krava, opica a nakoniec človek. Z tohto bláznivého predpokladu vychádza nasledujúca hra.

Postup:

Na začiatku hry sú všetci na najnižšom vývojovom stupni a majú sa dostať na čo najvyšší. Každý sa prechádza resp. je v podrepe, po miestnosti a vydáva charakteristický zvuk sliepky – kotkodákajú, mačky mňavkajú, psi štekajú, ovce békajú, kravy múkajú, opice – uuuuuu. Keď sa stretnú dvaja hráči na rovnakej vývojovej úrovni, strihnú si (kameň- nožnice – papier). Ten, kto vyhrá, posunie sa o úroveň vyššie, ten, kto prehrá zostáva na svojom vývojovom stupni a musí hľadať rovnocenného partnera.

Trojdnový projekt sa ukončil záverečnou reflexiou a krátky dotazníkom. (Príloha 10).

3 ZHRNUTIE ZÁVEROV Z PROJEKTOVÉHO VYUČOVANIA

Záver celého projektu tvorilo vyplnenie krátkeho dotazníka, ktorým som chcela získať spätnú väzbu od žiakov. Dotazník bol anonymný a vyplnilo ho 110 žiakov. Z vyhodnotenia dotazníka som získala hodnotenia jednotlivých dní, hodnotenie konkrétnych aktivít, názor na realizovaný spôsob vyučovania, ale aj sebahodnotenie žiakov t.j. posúdenie ich vlastnej aktivity počas realizácie projektu. Znenie dotazníka uvádzam ako prílohu 10.

Žiakom sa realizovaný spôsob vyučovania páčil. Všetci ho ako celok hodnotili pozitívne. Z jednotlivých dní projektu najviac hlasov získal prvý a tretí deň, kedy bolo realizované protestné zhromaždenie a petičná akcia, ktoré súčasne vyšli ako dve najúspešnejšie témy všetkých dní. Uvedené aktivity boli akčné, realizovali sa aj mimo triedy a to jednoznačne vyhralo. Naopak, najmenej hlasov získal zvedavec – zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Študentky kriticky hodnotili veľa teoretických informácií naraz. Aj napriek kritike, že v niektorých aktivitách bolo z ich pohľadu viac teórie, vyjadrili túžbu v obdobných projektoch pokračovať a realizovať ich aj v rámci iných predmetov napr. v pedagogike, v psychológii. Navrhovali aj konkrétne témy napr. hudba, umenie, ľudské práva a slobody, kulty, sekty, sexualita, móda, subkultúry, životné prostredie. Zaujímavé bolo aj kritické hodnotenie samých seba. V ich prístupe k plneniu úloh projektu sa striedali okamihy aktivity s pasivitou.

ZÁVER

Pre žiakov stredných škôl je charakteristické málo rozvinuté právne vedomie. Nie sú si vedomí, že oni ako občania sú nositeľmi a súčasne aj zárukami demokracie. Sú to ani, ktorí sú v konečnom dôsledku aj tvorcami zákonov. Malo by byť preto v ich záujme oboznámiť sa so zákonitosťami života spoločnosti z pohľadu práva, osvojovať si aktívne občianske postoje, uvedomiť si vlastnú zodpovednosť za budovanie právneho štátu a uplatňovanie demokratických princípov.

Neznalosť svojich práv a možností občianskej participácie vedie často k nezáujmu o verejný život. Môj projekt mal vzbudiť záujem mladých ľudí o spoločnosť, o jej dianie cez poznanie svojich práv a možností. Smeroval nielen ku kultivácii a rozvoju právneho vedomia, ale rovnako bol namierený aj na rozvoj komunikačných spôsobilostí.

Mládežnícka participácia môže prispieť k boju proti štrukturálnej diskriminácii a podporovať rozmanitosť. Skúsenosti z participácie môžu byť pre jednotlivcov účinným prostriedkom nachádzania si vlastného miesta v spoločnosti. Projektom som sa snažila naučiť žiakov vstupovať do vzťahov s politickými inštitúciami a verím, že vyvolal ich záujem o široký okruh problémov, ktoré život spoločnosti prináša.

Na vybudovanie plnohodnotnej participatívnej spoločnosti sú potrební zanietení občania, ktorí sú prívržencami demokratického prijímania rozhodnutí na všetkých úrovniach politického procesu. Aby sa ale mladý človek stal zanietеныm pre veci verejné, musí o verejnom živote disponovať základnými poznatkami. Žiaci si uvedomili, že najprv musia svoje práva poznať, až potom ich môžu uplatňovať a chrániť.

Aj napriek náročnosti projektového vyučovania určite sa oplatí vyskúšať ho. Zmena atmosféry a komunikácie so žiakmi, zmena práce, výsledky spoločnej práce ma presvedčili o tom, že to stálo za to.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. COUFALOVÁ, J. 2010. Projektové vyučování pro 1.stupeň základní školy. Náměty pro učitele. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2010. ISBN 80-7168-958-0, s.19.
2. DEBRECÉNIOVÁ, J. 2001. Právo na každý den. Metodická příručka. Bratislava: Jaspis, 2001. ISBN 80-85576-32-5.
3. KRESÁK,P, a kol. 1997. Občan a demokracia. Polygrafia SAV, 1997. ISBN 80-967169-7-2.
4. Občan a demokracia. Metodická příručka. 1999. Polygrafia SAV, 1999. ISBN 80-967169-9-9.
5. MACHAJOVÁ, J. a kol. 2000. Občan a verejná správa. Bratislava, 2000, ISBN 80-968528-0-9.
6. Občan a verejná správa. Metodická příručka. 2000. Veda, 2000. ISBN 80-968528-3-3.
7. PETRAŠKOVÁ, E. 2007. Projektové vyučovanie. MPC Prešov, 2007. ISBN 978-80-8045-463-0, s.18
8. TUREK, I. 1997. Zvyšovanie efektívnosti vyučovania. MC Bratislava: 1997. ISBN 80-88796-49-0, s.173,
9. TUREK, I. 2005. Inovácie v didaktike. MPC Bratislava: 2005. ISBN 80-8052-230-8.
10. TUREK, I. 2008. Didaktika. Bratislava: Iura Edition, spol.s. r.o., 2008. ISBN 978-80-8078-198-9, s.383.

ZOZNAM PRÍLOH

1. Harmonogram aktivít
2. Vzor žiadosti
3. Pracovný list – právo na informácie
4. Základné informácie k zákonu o slobodnom prístupe k informáciám
5. Námety na žiadosti o informácie
6. Sťažnosť
7. Zhromažďovacie právo
8. Vzor petície
9. Petičné právo
10. Dotazník

Príloha 1 HARMONOGRAM AKTIVÍT

1 deň

08,00 - 09,00 otvorenie, organizačné pokyny, rozdelenie do skupín, označenie žiakov, zoznamovacia aktivita

09,00 - 09,10 prestávka

09,10 - 10,30 zvedavec – zákon o slobodnom prístupe k informáciám – trieda je rozdelená na dve skupiny

10,30 - 11,00 prestávka

11,00 - 11,10 energizér: šatkovica

11,10 - 12,40 zhromažďovacie právo – príprava – skupiny tried sú spojené

12,40 - 13,30 protestné zhromaždenie pred budovou školy

13,30 - 14,10 teória k zhromažďovaciemu právu + reflexia dňa

2.deň

08,00 - 11,00 voľby do parlamentu - skupiny tried sú spojené

11,00 - 11,30 prestávka - po prestávke sa triedy rozdelia na skupiny

11,30 - 11,40 energizér: hádzanie papierových gúľ

11,40 - 13,30 sťažnosť

13,30 - reflexia dňa

3.deň

08,00- 10,30 petičné právo – teória, príprava na petičnú akciu, triedy sú delené na skupiny

10,30 - 12,00 petičná akcia v meste

12,00 - 12,30 – reflexia z petičnej akcie – skupiny tried sú spojené

12,30 - 12,45 – energizér: Evolúcia

12,45 - záverečná reflexia, dotazník

Príloha 2 VZOR ŽIADOSTI

Ján Novák, Ulica osloboditeľov 21, 042 22 Lehota
(adresa môže byť napísaná aj v dvoch riadkoch napr.
Papierníctvo ALFA s.r.o.
940 01 Nové Zámky 1, Pri skladoch 14)

(adresa prijímateľa môže byť napísaná
aj vľavo)

Mestský úrad
Horná 13
042 20 Lehota

Lehota 2.januára 2015
(mesiac vyskloňovať)

Žiadosť o informácie

V zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám žiadam o sprístupnenie zoznamu poradcov Obvodného úradu v Lehote. Žiadam o poslanie predmetného zoznamu v elektronickej podobe na môj e-mail: novak@changenet.sk. V prípade, že nie je možné z technických príčin doručiť mi zoznam v elektronickej podobe, žiadam o zaslanie jeho kópie na uvedenú adresu.

(vynechať riadok)

Za kladné vybavenie ďakujem.

Odtlačok pečiatky

Podpis rukou

Podpis strojom

Funkcia

Príloha 4 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE K ZÁKONU O SLOBODNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁCH č. 211/2000 Z.z.

Skladá sa zo 4 častí : KTO + ČO + AKO + ČO ZA TO

KTO

Prístup k informáciám má **každý**. (fyzická osoba, právnická osoba, cudzinec, nie je to podmienené ani vekom). Máme právo na všetky informácie, ktoré majú povinné osoby k dispozícii a nie sú označené ako tajné.

Žiadateľ nemusí preukazovať žiadny dôvod, prečo informácie potrebuje.

Sprístupňovať informácie sú povinní :

- a) Štátne orgány (NR SR, vláda, prezident, ministerstvá, krajské úrady.... Súdny do určitej miery)
- b) Orgány územnej samosprávy – obce a mestá (starostovia, primátori, miestne a mestské úrady)
- c) Právnické alebo fyzické osoby, ktorým zákon zveruje vo vymedzenom rozsahu právomoc rozhodovať o určitých právach a povinnostiach (Rada RTVS, Slov. inšpekcia životného prostredia, členovia lesnej stráže, vodnej stráže..)
- d) Rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené štátom alebo obcou (SAV, SND, Slov. filharmónia, školy, dopravné podniky, Slov. hydrometeorologický ústav, štátna školská inšpekcia..)
- e) Právnické osoby zriadené zákonom (VÚC, RTVS, železnice, sociálna poisťovňa, národný úrad práce, všeobecná zdravotná poisťovňa).

ČO

Rozlišujeme 2 spôsoby, akými možno sprístupniť informácie:

1. Na žiadosť
2. Aktívne zverejňovanie t.j. bez konkrétnej žiadosti t.j. všetky povinné osoby musia z vlastnej iniciatívy a bez priameho vyzvania na základe zákona určité všeobecné informácie zverejňovať automaticky napr. spôsob, ako boli zriadené, ich právomoci, miesto, čas a spôsob, akým u nich možno získať informácie na žiadosť, kde je možné podať žiadosť, postup pri vybavovaní žiadosti...

Niektoré povinné osoby majú aj tzv. rozšírenú aktívnu informačnú povinnosť t.j. z vlastnej iniciatívy musia zverejňovať ďalšie informácie o svojej činnosti napr. na mestá sa vzťahuje povinné zverejňovanie na internete.

Neprístupné informácie:

- utajované skutočnosti – ich zoznam vydáva Národný bezpečnostný úrad vyhláškou
- bankové tajomstvo – stav účtov, vkladov
- daňové tajomstvo – informácie z daňových priznaní, daňové kontroly
- ochrana osobných údajov – plat, osobné dáta
(verejne činné osoby – majetkové a zárobné pomery volených a menovaných funkcionárov majú byť vecou verejnej kontroly)
- obchodné tajomstvo – zoznamy zákazníkov, obchodné plány, obrat
- informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti súdov a orgánov činných v trestnom konaní
- informácie chránené ako duševné vlastníctvo – vynálezy, nové odrody rastlín, plemená zvierat, autorské diela – rozhodnutie o zverejnení a udelenie súhlasu udeľuje sám autor na každé rozmnoženie diela
- informácie o mieste výskytu chránených druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín – áno len ak hrozí poškodzovanie, ničenie, rušenie

AKO žiadať o informácie

Žiadosť - písomne, ústne, telefonicky, faxom, elektronickou poštou
(môžeme aj žiadať len nazretie do spisov)

Žiadosť musí obsahovať 4 náležitosti:

1. ktorej povinnej osobe je určená
2. kto ju podáva
3. aké informácie chce
4. aký spôsob sprístupnenia informácie navrhuje
(ak žiadosť neobsahuje všetky náležitosti – je potrebné údaje doplniť)
Ak je to technicky možné mám právo na kópie resp. na skopírovanie na disketu.

Postup: - úrad na našu žiadosť môže postupovať nasledovne:

1. Sprístupní informácie_ – urobí o tom zápis v spise.
2. Odkáže na zverejnené informácií napr. v tlači, vyvesené na úradnej tabuli, na webovej stránke.... Žiadateľ má však právo vždy trvať na priamom sprístupnení informácií.
3. Postúpi žiadosť – ak požadované informácie nemá k dispozícii a vie, kde ju možno získať, je lehota na postúpenie žiadosti do 5 dní. Ak nevie, kde informácie možno získať, vydá rozhodnutie o nesprístupnení informácií.
4. Nesprístupní informácie – ak nevyhoví žiadosti alebo jej časti musí vydať písomné rozhodnutie.
5. Úrad neurobí nič – ak povinná osoba nevydá rozhodnutie alebo informácie nesprístupní t.j. informácie odmietla sprístupniť. Toto predpokladá, že vydala rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informácie.

Lehota na vybavenie žiadosti

- najneskôr do 8 dní od doručenia t.j. buď sprístupní informácie alebo doručí rozhodnutie o obmedzení prístupu k informáciám. (lehotu možno predĺžiť výnimočne o ďalších 8 dní – musia mi to písomne oznámiť)
Dôvody: požadované informácie je potrebné vyhľadať mimo sídla povinnej osoby, je požadovaný väčší počet odlišných informácií, pri vyhľadávaní požadovaných informácií preukázateľne vznikli technické problémy
- povinná osoba musí viesť evidenciu žiadostí

ČO ZA TO

Informácie sa sprístupňujú bezplatne.

Výnimka: Úhrady za materiálne náklady spojené so zhotovením kópií, disketa, obálka, poštovné.

Náklady môžem uhradiť: poštovou poukážkou, prevodom na účet, v hotovosti do pokladne.

Častým porušením zákona o slobode informácií je **nečinnosť**.

Sankcie za porušenie zákona o informáciách - je to priestupok, pokuta do 1650 €.

Príloha 5 NÁMETY NA ŽIADOSTI O INFORMÁCIE

1. Napíšte žiadosť o informácie na mestský úrad v Turč. Tepliciach
Chcete vedieť, koľko stál mesto v roku 2014 separovaný zber odpadu. Kde sa nachádza v okrese Turč. Teplice skládka plastov, skla a papiera.
2. Napíšte žiadosť na Gymnázium M. Galandu v Turčianskych Tepliciach.
Chcete vedieť, koľko študentov navštevuje školu v tomto školskom roku, koľko študentov štvrtého ročníka v uplynulom školskom roku nezmaturovalo v riadnom termíne a z ktorých predmetov.
3. Napíšte žiadosť na Pedagogickú a sociálnu akadémiu v Turčianskych Tepliciach
Chcete vedieť, koľko študentov navštevuje školu, koľko študentov štvrtého ročníka v uplynulom školskom roku nezmaturovalo v riadnom termíne a z ktorých predmetov.
4. Napíšte žiadosť o informácie na Pedagogickú a sociálnu akadémiu v Turčianskych Tepliciach.
Chcete vedieť počet študentov v jednotlivých triedach v ročníkoch vo všetkých študijných odboroch, počet pedagogických a počet nepedagogických zamestnancov, či je knižnica otvorená aj pre verejnosť a odkedy dokedy (čas), či sa dajú knihy rezervovať aj elektronickou formou, ak áno – ako, a koľko študentiek (študentov) má v tomto školskom roku individuálny študijný plán.
5. Napíšte žiadosť o informácie na Národný úrad práce (NÚP).
Chcete vedieť, koľko evidovaných nezamestnaných má okres Turč. Teplice kurčitému dátumu, aké rekvalifikačné kurzy ponúka v súčasnosti a koľko nezamestnaných sa za rok 2014 zatiaľ zamestnalo vďaka NÚP.
6. Napíšte žiadosť o informáciu na mestský úrad.
Chcete vedieť, kedy bude najbližšie zasadnutie mestského zastupiteľstva, aký je rozpočet mesta na rok 2015 a koľko z neho je vyčlenené na školstvo.
7. Napíšte žiadosť o informáciu na mestský úrad.
Chcete vedieť plat súčasného primátora mesta Turčianske Teplice.

Príloha 6 SŤAŽNOSŤ

Právo obracať sa na štátne orgány a orgány územnej samosprávy vo veciach verejných alebo iného spoločného záujmu so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami je garantované Ústavou SR. Problematika sťažností je podrobne upravená aj v zákone č.9/2010 o sťažnostiach.

Sťažovateľ (fyzická alebo právnická osoba) sa podaním sťažnosti domáha ochrany svojich práv, pretože došlo k ich porušeniu alebo ohrozeniu činnosťou resp. nečinnosťou orgánu verejnej správy. Sťažnosť môže upozorňovať na konkrétne nedostatky (najmä na porušenie právnych predpisov).

Sťažnosť musíme podať orgánu splnomocnenému na jej vybavenie, a to písomne, ústne do záznamu, telefaxom, elektronicky.

Zo sťažnosti musí byť jasné, kto ju podáva. Musí teda obsahovať meno, priezvisko, adresu trvalého alebo prechodného pobytu sťažovateľa. V sťažnosti musí byť jasne uvedený predmet t.j. popis toho, na čo sa sťažujeme, ako aj to, čoho sa sťažovateľ domáha, podpis sťažovateľa.

Ak sťažovateľ požiada o utajenie jeho totožnosti pri prešetrovaní sa postupuje len na základe odpisu, v ktorom sa neuvedie nič z toho, čo by umožnili identifikáciu sťažovateľa.

Zákon upravuje aj anonymnú sťažnosť. Takáto sťažnosť sa vybavuje vtedy, ak obsahuje konkrétne údaje, ktoré nasvedčujú tomu, že bol porušený právny predpis.

Sťažnosť vybavuje príslušný vedúci orgánu verejnej správy. Ak sťažnosť smeruje proti vedúcemu, vybavuje ju najbližší nadriadený orgán.

Ak sme sťažnosť adresovali orgánu, ktorý nie je príslušný na jej prešetrenie, tento orgán je povinný sťažnosť prijať a bezodkladne ju postúpiť orgánu príslušnému na jej vybavenie a upovedomiť o tom sťažovateľa.

Sťažnosť nesmie vybavovať ani prešetrovať osoba, proti ktorej sťažnosť smeruje, ani osoba, ktorá je takejto osobe podriadená.

Príslušný orgán je povinný prešetriť a vybaviť sťažnosť do 60 dní odo dňa, keď mu bola doručená. Ak si sťažnosť vyžaduje súčinnosť iného orgánu, lehota na vybavenie sa predlžuje o 30 pracovných dní.

Orgán, ktorý sťažnosť vybavuje, je povinný oboznámiť toho, proti komu sťažnosť smeruje s jej obsahom a zároveň mu umožniť vyjadriť sa k sťažnosti.

Sťažovateľ je povinný s orgánom, ktorý sťažnosť vybavuje, spolupracovať. Ak tak neurobí, príslušný orgán nie je povinný sťažnosť vybaviť.

Výsledok prešetrenia sťažnosti sa vždy písomne oznamuje sťažovateľovi s odôvodnením, či je sťažnosť opodstatnená alebo neopodstatnená. Ak sa zistila opodstatnenosť sťažnosti, uvedú sa v oznámení aj opatrenia prijaté alebo vykonané na odstránenie zistených nedostatkov. Ak bol sťažovateľ písomne informovaný o výsledku prešetrenia, považuje sa sťažnosť na vybavenú.

Príloha 7 ZHROMAŽDOVACIE PRÁVO

Zhromažďovacie právo zakotvuje Zákon o zhromažďovacom práve č.84/1990Zb.

Právo zhromažďovať sa umožňuje občanom využívať slobodu prejavu, vymieňať si informácie a zúčastňovať sa na riešení verejných vecí.

Za zhromaždenie sa považujú aj pouličné sprievody a manifestácie.

Na zhromaždenie nie je potrebné predchádzajúce povolenie štátneho ani iného orgánu.

Podlieha **len oznámeniu**. Zvolávateľ je povinný písomne oznámiť konanie zhromaždenie – najmenej 5 dní pred konaním zhromaždenia, mestu alebo obci, na území ktorého sa bude konať. Zhromaždenie môže zvolať jednotlivec starší ako 18 rokov, skupina osôb, organizácia, spolok, politická strana...

Náležitosti oznámenia:

- účel zhromaždenia, deň a miesto jeho konania, čas začatia a predpokladaný čas jeho ukončenia
- predpokladaný počet účastníkov
- opatrenia, ktoré zvolávateľ urobí, aby sa zhromaždenie konalo v súlade so zákonom (najmä počet usporiadateľov, spôsob ich označenia)
- trasu sprievodu (ak ide o pouličný sprievod)
- meno, priezvisko, rodné číslo a bydlisko zvolávateľa
- meno, priezvisko a bydlisko toho, kto je splnomocnený konať v zastúpení zvolávateľa
- súhlas vlastníka pozemku, na ktorom sa má zhromaždenie uskutočniť (ak sa koná mimo verejného priestranstva)

Zákaz zhromaždenia: (ešte pred jeho uskutočnením)

- účel zhromaždenia smeruje k výzve popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu....
- účel smeruje k výzve dopúšťať sa násilia alebo hrubej neslušnosti, porušovať ústavu, zákony
- zhromaždenie sa má konať na mieste, kde by účastníkom hrozilo závažné nebezpečenstvo pre ich zdravie
- na rovnakom mieste a v rovnakom čase sa má konať iné, už skôr oznámené zhromaždenie

Úrad musí o zákaze zhromaždenia rozhodnúť do 3 dní od jeho oznámenia. Rozhodnutie nedoručuje oznamovateľovi, ale vyvesí sa na úradnej tabuli úradu, vyhlási rozhlasom resp. zverejní na svojej internetovej stránke.

Zákaz zhromaždenia - v priebehu jeho konania:

- zhromaždenie nebolo síce zakázané, ale svojím priebehom sa podstatne odchyľilo od oznámeného účelu
- účastníci na zhromaždení páchajú trestné činy a nápravu sa nepodarí zabezpečiť opatreniami proti jednotlivcom

Právo rozpustiť zhromaždenie má zástupca obecného úradu, v jeho neprítomnosti príslušník Policajného zboru SR.

Zhromaždenie bez oznamovacej povinnosti :

- ide o cirkevné obrady v kostoloch, procesie, púte....

- pokojné zhromaždenia konané v súkromných domoch a bytoch

- zhromaždenia menovite pozvaných ľudí do uzavretých priestorov – recepcie, ..

Účastníci zhromaždenia nesmú mať pri sebe zbrane, výbušniny alebo iné predmety, ktorými možno ublížiť na zdraví. Usporiadatelia môžu prijať opatrenia na ich odňatie a na ich vrátenie po skončení zhromaždenia.

PETÍCIA

Za zachovanie Rýchlej lekárskej pomoci v správe Nemocnice s poliklinikou Myjava, ktorá je spádovou pre celý kopaničiarsky región, orientuje sa v zložitom teréne a je zárukou rýchleho lekárskeho zásahu a následnej odbornej starostlivosti na pracoviskách polikliniky.

P.č.	Meno a priezvisko	Ulica	Mesta/ Obec	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				

Predseda petičného výboru:

Meno, priezvisko, adresa

Pavel Halabrín, Turá Lúka 275, 907 03 Myjava

Členovia:

Mená, priezviská a adresa členov petičného výboru

Emília Maniačková, Hurbanova 610/27, 907 01 Myjava

Marek Hrin, Továrenská 58/5, 907 01 Myjava

Jana Gáliková, M. R., Štefánika 936/46, 907 01 Myjava

Príloha 9 PETIČNÉ PRÁVO

Petíciu využívajú občania na podporu svojich návrhov či žiadostí, na vyjadrenie názoru, prípadne nespokojnosti s postupom kompetentných orgánov. Petíciou sa občania môžu obracať len na tzv. orgány verejnej správy. Za také sú považované všetky štátne orgány, obce a orgány obecnej samosprávy, ako aj rôzne štátom zriadené inšpektoráty a úrady dozoru. Petičné právo je zakotvené aj v Ústave SR slovami: „*Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločenského záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami*“. (Ústava SR, 2007. čl.27, s.15)

Petíciou sa nesmie:

- zasahovať do nezávislosti súdu
- vyzývať k porušovaniu ústavy a zákonov,
- podnecovať k násiliu,
- vyzývať k popieraniu alebo obmedzovaniu práv osôb pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, zmýšľanie, náboženské vyznanie,
- vyzývať k rozniecovaniu nenávisťi a neznášanlivosti.

Na podporu petície možno vyzývať občanov akýmkoľvek spôsobom, ktorý neodporuje zákonu. K podpisu nemožno občanov nútiť.

Petície môžu podávať fyzické aj právnické osoby. Musí byť označená slovom petícia, na každom petičnom hárku musí byť uvedené meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu zostavovateľa, alebo tie isté údaje o osobe určenej na styk s kompetentnými orgánmi. Občania môžu vytvoriť na zostavenie a podanie petície petičný výbor. V tom prípade musí petícia obsahovať meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu členov petičného výboru.

Občan, ktorý chce petíciu podporiť, napíše čitateľne svoje meno, priezvisko, adresu a podpíše sa.

Petície a podpisové hárky sa môžu vystaviť aj na miestach prístupných verejnosti a to bez toho, aby si na to zostavovateľ musel vybavovať povolenie. Podpisy môže zhromažďovať každý, kto dovŕšil 16 rokov. Ak petíciu podporil väčší počet osôb, treba pod jej text uviesť počet priložených petičných hárkov.

Petíciu treba adresovať tomu orgánu verejnej správy, ktorý je kompetentný riešiť daný problém. Kompetentný orgán je povinný petíciu prijať, prešetriť a vybaviť. Výsledok vybavenia petície oznámi úrad písomne tomu, kto ju poslal, a to do 30 dní. Ak bola petícia adresovaná orgánu, ktorý nie je príslušný na jej vybavenie, postúpi ju tento orgán do 5 dní kompetentnému úradu.

Nie je rozhodujúce, koľko občanov petíciu podporilo. Existuje však niekoľko prípadov, kedy počet podpisov hrá určitú úlohu napr. pri petícii obyvateľov obce za vyhlásenie miestneho referenda je potrebných aspoň 20% obyvateľov obce (oprávnených voličov).

